

ook zoo opvallend zijn bij de gebouwen onderling, ofschoon geheel verschillend van stand en maat. Wij zien hier een bewonderenswaardig samengaan van alle factoren recht tegen de natuur in. Bepaaldheid spreekt zoowel uit de architectuur als uit haar omgeving. De indruk van Unity Church zelf is massaal en monumentaal. Gewapend beton als middel leent zich hiertoe uitstekend. Het vlak door andere vlakken begrensd als onderdeelen der vormen door andere vormen omsloten. Een organische ontwikkeling is de grondslag geweest en we staan voor zoo'n bouwwerk als dit niet in extase. (Decoratieve effecten en ornamenten hebben hun tijd gehad, evenals in het leven van den mensch). De begrenzingen der vormen zijn in het geheel niet vaag en willekeurig. Het ontwerp is zeker geworden van zich zelf. De natuur heeft geen invloed gehad op de structuur, zij is in alle deelen bewust opgegroeid tot één geheel en dit maakt het werk duidelijk van teekening, evenwichtig van verhouding en zuiver van contour.

De plattegronden hierboven afgebeeld als indeeling spreken voor zich zelf. Aesthetisch samengesteld, als alle plannen van dezen bouwmeester, waaruit zooveel te leeren valt.

Hierbij is Unity Church nog eens naar voren gebracht, omdat deze architectuur de voorlooper was van de nieuwe beelding der bouwkunst welke zich aan het ontwikkelen is.

OVER HET ZIEN VAN NIEUWE SCHILDERKUNST (ZIE BIJLAGE VII A EN B).

DOOR THEO VAN DOESBURG.

Hoe vaak hoort men bij het beschouwen van moderne kunstwerken de opmerking: „dat zijn maar blokjes” of „dat kan iemand, die niet schilderen kan evengoed”. Dat dit een materieele, dagblad-kritische en dus geen aesthetische zienswijze is, zal ieder duidelijk worden, wanneer hij de twee op bijlage VII gereproduceerde werken met elkaar vergelijkt. Bij B is een rechthoekig vlak in rechthoekige vlakken van verschillende grootte en tint verdeeld. De vlakken staan koud tegen elkaar aan en men kan overal de verdeelingslijnen met de vinger volgen. Het hoofdvlak is zoo verdeeld, dat de grijze, witte en zwarte vlakjes in de hoogte in 6, in de breedte in 5 rijtjes op en naast elkaar zijn gestapeld. De vlakken zijn dikwijls geheel gelijk in stand en maat, het geheel is star, plat en zonder eenige uitdrukking.

Bij A is eveneens een rechthoekig vlak in rechthoekige vlakken van verschillende grootte en tint verdeeld. De vlakken zijn echter op een andere wijze naast elkaar geplaatst dan bij B. De scheidingslijnen der vlakken laten zich noch in hoogte, noch in breedte over het geheele vlak volgen. De vlakken zijn niet als bij B in regelmatige volgorde op en naast elkaar geplaatst. Door de voortdurende wisseling van stand en maat der vlakken is het zelfs niet mogelijk te tellen hoeveel rijtjes er in hoogte en breedte zijn; hierdoor doet het geheel niet plat, niet star aan.

Waardoor wordt nu dit verschil veroorzaakt? Hoewel in beide werken hetzelfde uitdrukkingsmiddel, n.l. vlakken van verschillende grootte en tint, werd gebruikt, bestaat het verschil in de waarde van beide producten hierin, dat bij A door die vlakken iets tot